

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Αριθμός Γνωμοδοτήσεως 3/ 2014
ΤΟΥ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
Δ' ΤΜΗΜΑΤΟΣ
Συνεδρίαση της 8^{ης} Ιανουαρίου 2014

Σύνθεση:

Πρόεδρος : Ανδρέας Φυτράκης, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Μέλη : Χρυσαφούλα Αυγερινού, Στέφανος Δέτσης, Βασιλική Δούσκα, Γεώργιος Κανελλόπουλος, Νίκη Μαριόλη, Δήμητρα Κεφάλια, Κωνσταντίνος Κηπουρός, Αθηνά Αλεφάντη και Παναγιώτης Παππάς, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγητές : Γεώργιος Γρυλωνάκης, Ευστράτιος Ηλιαδέλης, Πάρεδροι Ν.Σ.Κ.

Αριθμ.Ερωτήματος: Το υπ' αριθμ. πρωτ. 6004/1/60-α/19.8.2013 έγγραφο του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης & Προστασίας του Πολίτη (Διεύθυνση Οργάνωσης Νομοθεσίας/Τμ.3ο)

Περίληψη Ερωτήματος: Ερωτάται, αν είναι νόμιμη η επιβολή του μέτρου της αυτοδίκαιης αργίας, κατ' άρθρο 103 παρ. 1γ του Υ.Κ., σε αστυνομικό, ο οποίος παραπέμπεται αμετακλήτως να δικασθεί ενώπιον του αρμοδίου ποινικού δικαστηρίου για αδίκημα που προβλέπεται στη διάταξη αυτή, όταν στο πλαίσιο της πειθαρχικής διαδικασίας ο αστυνομικός έχει ήδη τεθεί σε διαθεσιμότητα του άρθρου 15 του π.δ. 120/2008, η πειθαρχική υπόθεση έχει εκδικασθεί τελεσίδικα από τα αρμόδια πειθαρχικά συμβούλια και έχει εκτιθεί η επιβληθείσα πειθαρχική ποινή.

****

I. Το ανωτέρω ερώτημα εισήχθη στο Δ' Τμήμα του Ν.Σ.Κ. κατά τη συνεδρίαση της 15ης-10-2013 και επ' αυτού εκδόθηκε το υπ' αριθ. 3887/2013 πρακτικό του Ν.Σ.Κ., με το οποίο το Τμήμα γνωμοδότησε ομόφωνα ότι «...επειδή τα θέματα, στα οποία αφορά το ερώτημα είναι, γενικότερου ενδιαφέροντος, ως αφορώντα γενικότερα το προσωπικό της δημόσιας διοίκησης, με την καθ' ύλην αρμοδιότητα των θεμάτων αυτών να ανήκει οπωσδήποτε και στο Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης & Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης- συντρέχει περίπτωση είτε συγχρέωσης του ερωτήματος και στο Γ.Ν.Σ. του Υπουργείου αυτού, είτε παραπομπής του στην Ολομέλεια με ταυτόχρονη συγχρέωση του ερωτήματος και στο Γ.Ν.Σ. του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης & Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης κατά την κρίση του Προέδρου του Ν.Σ.Κ.»

Με την υπ' αριθμ. πρωτ.158506/92589/2/12/2013 πράξη του κ. Προέδρου του Ν.Σ.Κ. συγχρεώθηκε το ανωτέρω ερώτημα στο Γ.Ν.Σ. του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης & Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και ανατέθηκε στους ανωτέρω εισηγητές, η εισαγωγή του ερωτήματος προς συζήτηση στο Δ' Τμήμα του ΝΣΚ.

II. Επί του ανωτέρω ερωτήματος το Δ' Τμήμα ΝΣΚ γνωμοδότησε ως ακολούθως :

A. ΙΣΤΟΡΙΚΟ

Από το διδόμενο στο έγγραφο του ερωτήματος πραγματικό και τα συνημμένα σ' αυτό έγγραφα προκύπτουν τα ακόλουθα:

1.Ο Ανθ/μος Λ. Κ. την 08/12/2007 εκτελώντας καθήκοντα αξιωματικού υπηρεσίας στο Α.Τ. Ασπροπύργου διέταξε Ειδικό Φρουρό της ίδιας υπηρεσίας να διαγράψει Ι.Χ.Φ αυτοκίνητο από το βιβλίο παράδοσης – παραλαβής φυλασσομένων αυτοκινήτων της υπηρεσίας του ισχυριζόμενος ότι κατόπιν ελέγχου που ο ίδιος διενήργησε στα βιβλία της υπηρεσίας του δεν προέκυπτε η καταχώρησή του, ενώ το ανωτέρω όχημα είχε κατασχεθεί στο πλαίσιο ποινικής προανάκρισης που διενεργήθηκε από την υπηρεσία του ως μέσο τέλεσης αξιόποινων πράξεων, με συνέπεια το όχημα να φέρεται ως μη φυλασσόμενο και να αφαιρεθεί από άγνωστο άτομο κάτω από αδιευκρίνιστες συνθήκες από το χώρο φύλαξης του Α.Τ. Ασπροπύργου. Όταν διαπιστώθηκαν τα ανωτέρω, σε βάρος του ως άνω Ανθ/μου διατάχθηκε ένορκη διοικητική εξέταση και ο ίδιος τέθηκε στην κατάσταση της διαθεσιμότητας από 22/08/2009. Στη συνέχεια παραπέμφθηκε στο αρμόδιο

Πειθαρχικό Συμβούλιο, το οποίο του επέβαλε την ποινή της αργίας με απόλυση έξι (6) μηνών. Ακολούθως και μετά από προσφυγή της υπηρεσίας η υπόθεση παραπέμφθηκε στο Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο, το οποίο την 09/07/2010 επέβαλε στον ανωτέρω Ανθ/μο την ποινή της αργίας με απόλυση διάρκειας τεσσάρων (4) μηνών, την οποία ο παραπάνω Ανθ/μος θεωρείται ότι εξέτισε, αφού κατά το χρονικό διάστημα από 22/08/2009 μέχρι 26/10/2010 τελούσε στην κατάσταση της διαθεσιμότητας κατά τα ανωτέρω. Παράλληλα, σε βάρος του σχηματίστηκε ποινική δικογραφία για τα αδικήματα της κλοπής και για ηθική αυτουργία σε ψευδή βεβαίωση. Πρόσφατα περιήλθε στην υπηρεσία πιστοποιητικό της Εισαγγελίας Πρωτοδικών Αθηνών, από το οποίο προκύπτει ότι η υπόθεση του εν λόγω Ανθ/μου έχει προσδιοριστεί για να εκδικαστεί στις 24/10/2013. Κατόπιν αυτού, με την υπ' αριθ. 250200/6/4/λστ' από 31/07/2013, ο Ανθ/μος τέθηκε σε αυτοδίκαιη αργία του ν. 4093/2012 (αρ. 103 ΥΚ), λόγω αμετάκλητης παραπομπής σε δίκη για το αδίκημα της κλοπής και για ηθική αυτουργία σε ψευδή βεβαίωση.

2. Στην υπό κρίση περίπτωση, η υπηρεσία θεωρεί ότι αναγκάζεται να θέσει σε αυτοδίκαιη αργία αστυνομικό, ο οποίος έχει ήδη τεθεί σε διαθεσιμότητα για το ίδιο πειθαρχικό παράπτωμα, το οποίο μάλιστα έχει κριθεί τελεσίδικα από το αρμόδιο Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο και έχει ήδη εκτιθεί η επιβληθείσα πειθαρχική ποινή.

3. Κατόπιν των ανωτέρω, επειδή ανακύπτει προβληματισμός της υπηρεσίας ως προς τη νομιμότητα των ενεργειών της κατά το χειρισμό ανάλογων υποθέσεων, υποβλήθηκε το εν αρχή ερώτημα.

4. Η αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης & Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (Γενική Διεύθυνση Κατάστασης Προσωπικού), από την οποία ζητήθηκαν οι απόψεις επί του ανωτέρω ερωτήματος, μας γνώρισε με το υπ' αριθ. πρωτ. ΔΙΔΑΔ/Φ.58/483/23435/11.9.2013 έγγραφό της, μεταξύ άλλων, τα εξής «...σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 103 του ν. 3528/2007 («Υπαλληλικός Κώδικας») όπως ισχύει μετά τις 12.11.2012, ημερομηνία αντικατάστασής του με το άρθρο πρώτο του ν. 4093/2012 (ΦΕΚ 222/Α'/12.11.2012) και το άρθρο 1 της Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου της 9.11.2012 (ΦΕΚ 224/Α/12.11.2012), που κυρώθηκε με το άρθρο 14 του ν. 4111/2013 (ΦΕΚ 18 /Α' / 25.1.2013) τίθεται αυτοδίκαια σε αργία: «... γ) ο υπάλληλος ο οποίος παραπέμφθηκε αμετακλήτως ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου για κακούργημα ή για τα αδικήματα

της κλοπής, υπεξαίρεσης (κοινής και στην υπηρεσία), απάτης, εκβίασης πλαστογραφίας, δωροδοκίας, καταπίεσης, απιστίας περί την υπηρεσία, καθώς και για οποιοδήποτε έγκλημα κατά της γενετήσιας ελευθερίας ή έγκλημα οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής. Σύμφωνα με την υπ' αριθμ. ΔΙΔΑΔ/Φ. 69/47/οικ.21243/30.7.2013 εγκύκλιο της υπηρεσίας μας η πειθαρχική ευθύνη και, συνεπώς, και η πειθαρχική διαδικασία, είναι διοικητική διαδικασία, που δεν ταυτίζεται με την ποινική και δεν επηρεάζεται από αυτή. Επιπροσθέτως, από το γράμμα αλλά και το σκοπό της διάταξης του άρθρου 103 παρ. 1 του ΥΚ όπως ισχύει, προκύπτει, κατά την άποψή μας, ότι κάθε μία από τις προβλεπόμενες περιπτώσεις αυτοδίκαιης θέσεως σε αργία είναι αυτοτελής και διακριτή από την άλλη, συνεπώς ο υπάλληλος τίθεται αυτοδικαίως σε αργία εφόσον συντρέχει μία ή περισσότερες από τις ως άνω περιπτώσεις σε κάθε συγκεκριμένη υπόθεση. Επισημαίνεται, ωστόσο, ότι επειδή στην προκειμένη περίπτωση την οποία αφορά το ερώτημα της υπηρεσίας σας, τα αποδιδόμενα στον αστυνομικό ποινικά αδικήματα φέρεται να έλαβαν χώρα την 8.12.2007 -ήτοι προ της ισχύος του ν. 4057/2012- τίθεται ζήτημα ως προς την εφαρμογή των διατάξεων του ν. 4093/2012, ενόψει της υπ' αριθμ. 55/2013 γνωμοδότησης του ΝΣΚ, η οποία έχει γίνει αποδεκτή από τον Υπουργό Ανάπτυξης, θέμα για το οποίο έχει τεθεί σχετικό ερώτημα προς τη Νομική Σύμβουλο του Υπουργείου μας (ΑΠ ΔΙΔΑΔ/Φ.58/452/οικ. 16036/5.6.2013) και αναμένουμε διευκρινίσεις.»

5. Τέλος, με το υπ' αριθ. πρωτ. 6004/1/60-β/7.1.2014 έγγραφό της, η ερωτώσα υπηρεσία γνωστοποίησε ότι « η απάντηση στο ερώτημα που ετέθη προς εσάς , εξακολουθεί να ενδιαφέρει την Υπηρεσία μας».

ΙΙΙ. ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

A. Στο άρθρο 103 του ν.3528/2007, όπως τώρα ισχύει, ορίζεται ότι: «1. Τίθεται αυτοδίκαια σε αργία: α) ο υπάλληλος που στερήθηκε την προσωπική του ελευθερία ύστερα από πρωτοβάθμια ή δευτεροβάθμια απόφαση ποινικού δικαστηρίου ή ένταλμα προσωρινής κράτησης, β) ο υπάλληλος κατά του οποίου εκδόθηκε ένταλμα προσωρινής κράτησης και στη συνέχεια ήρθη η προσωρινή κράτηση του ή αντικαταστάθηκε με περιοριστικούς όρους, γ) ο υπάλληλος, ο οποίος παραπέμφθηκε αμετακλήτως ενώπιον του αρμοδίου δικαστηρίου για κακούργημα ή για τα αδικήματα της κλοπής, υπεξαίρεσης (κοινής και στην υπηρεσία), απάτης, εκβίασης, πλαστογραφίας, δωροδοκίας, καταπίεσης, απιστίας περί την υπηρεσία, καθώς και για

οποιοδήποτε έγκλημα κατά της γενετήσιας ελευθερίας ή έγκλημα οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής με την επιφύλαξη των περιπτώσεων της παραγράφου 1 περίπτωση γ' του επόμενου άρθρου. δ) ο υπάλληλος στον οποίο επιβλήθηκε η πειθαρχική ποινή της οριστικής ή της προσωρινής παύσης, και ε) ο υπάλληλος ο οποίος έχει παραπεμφθεί στο αρμόδιο πειθαρχικό συμβούλιο για τα παραπτώματα των περιπτώσεων α', γ', δ', ε', θ', ι', ιδ', ιη', κγ', κδ', κζ' και κθ' και λγ' του άρθρου 107 ή αντίστοιχα παραπτώματα του ίδιου άρθρου, όπως ίσχυε πριν την αντικατάσταση του με το άρθρο δεύτερο του ν. 4057/2012, ή αντίστοιχα παραπτώματα του προϊσχύοντος Υπαλληλικού Κώδικα (ν. 2683/1999) με την επιφύλαξη των περιπτώσεων της παραγράφου 1 περίπτωση δ' του επόμενου άρθρου. 2. Ο υπάλληλος επανέρχεται αυτοδίκαια στα καθήκοντα του, εάν εκλείψει ο λόγος για τον οποίο έχει τεθεί σε αργία. Ειδικότερα: α. Υπάλληλος ο οποίος τέθηκε σε αργία στις περιπτώσεις α' έως γ' της παραγράφου 1 ασκεί εκ νέου τα καθήκοντα του αν αθωωθεί με τελεσίδικη δικαστική απόφαση... 3. Η διαπιστωτική πράξη θέσης σε αργία εκδίδεται αμελλητί από το αρμόδιο για το διορισμό του υπαλλήλου όργανο. Η πράξη επανόδου του υπαλλήλου στην υπηρεσία εκδίδεται από το ίδιο όργανο: α) μετά από τελεσίδικη αθωωτική απόφαση ποινικού δικαστηρίου,... Ο υπάλληλος επανέρχεται στην υπηρεσία του από την κοινοποίηση σε αυτόν της αντίστοιχης διαπιστωτικής πράξης».

Περαιτέρω στις περ. 6 έως και 9 της υποπαραγράφου Ζ.3. του άρθρου πρώτου Ν.4093/2012,(ΦΕΚ Α 222/12.11.2012) ορίζονται τα εξής : "6. Οι διατάξεις των άρθρων 103 και 104 του Υπαλληλικού Κώδικα (ν. 3528/2007), 107 και 108 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (ν. 3584/2007) και 88 και 89 του Κώδικα Δικαστικών Υπαλλήλων (ν. 2812/2000), όπως ισχύουν, έχουν εφαρμογή και στο προσωπικό που εργάζεται με οποιαδήποτε σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου στις υπηρεσίες, οι υπάλληλοι των οποίων διέπονται από τους ανωτέρω Κώδικες. Με την επιφύλαξη τυχόν αυστηροτέρων διατάξεων, οι διατάξεις των άρθρων 103, 104 και 105 του Υπαλληλικού Κώδικα, όπως ισχύουν, εφαρμόζονται αναλόγως ως προς τις ουσιαστικές προϋποθέσεις της θέσεως σε αυτοδίκαιη ή δυνητική αργία, καθώς και ως προς τις συνέπειές της, σε όλες τις πειθαρχικές διαδικασίες, που διέπουν το κάθε φύσεως και με οποιαδήποτε υπηρεσιακή σχέση δημοσίου δικαίου ή σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου προσωπικό του δημόσιου τομέα, όπως αυτός έχει οριοθετηθεί με το άρθρο 1 παρ. 6 του ν. 1256/1982 πριν τη

θέση σε ισχύ του άρθρου 51 του ν. 1892/1990, συμπεριλαμβανομένων όλων των φορέων που απαριθμούνται ειδικότερα στο άρθρο 14 παρ. 1 του ν. 2190/1994 και μη εξαιρουμένων των περιπτώσεων που απαριθμούνται στην παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου, όπως ισχύει μετά την αντικατάστασή του με το άρθρο 1 του ν. 3812/2009. Αρμόδιο όργανο για την έκδοση της πράξης αναστολής της αργίας στις αμέσως προηγούμενες περιπτώσεις, εφόσον οι οικείες κάθε φορά διατάξεις δεν ορίζουν διαφορετικά, είναι εκείνο που κατά νόμον εκδίδει την απόφαση θέσης του υπαλλήλου σε αργία. **7. Οι διατάξεις των περιπτώσεων 1 έως 6 της παρούσας υποπαραγράφου εφαρμόζονται και στις υποθέσεις που είναι εκκρεμείς κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως».**

Β. Στις παρ.1 και 2 του άρθρου 14 του ν. 2190/1994 όπως αντικαταστάθηκαν με το άρθρο 1 του ν. 3812/2009 (ΦΕΚ Α 234/2009) ορίζονται, μεταξύ άλλων, τα εξής: «1. Στις διατάξεις των κεφαλαίων Α', Β' και Γ', όπως ισχύουν, υπάγονται όλοι οι φορείς του δημόσιου τομέα, όπως αυτός οριοθετείται με τις διατάξεις του άρθρου 1 παρ. 6 του ν. 1256/1982 (ΦΕΚ 65 Α) και τις μεταγενέστερες συμπληρώσεις του, πριν από την τροποποίηση του με το άρθρο 51 του ν. 1892/1990 (ΦΕΚ 101 Α). Στον κατά τα πιο πάνω δημόσιο τομέα και για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος και μόνο υπάγονται επίσης:..... 2. Δεν υπάγονται στις διατάξεις των κεφαλαίων Α', Β' και Γ': α...β..γ....δ. **Οι στρατιωτικοί, το μη πολιτικό προσωπικό του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη (πρώην Δημόσιας Τάξης και πρώην Εμπορικής Ναυτιλίας), το προσωπικό της Εθνικής Υπηρεσίας Πληροφοριών, καθώς και το ειδικό ένστολο προσωπικό της δημοτικής αστυνομίας.»**

Γ. Στο άρθρο 3 του π.δ. 120/08 «Πειθαρχικό Δίκαιο Αστυνομικού Προσωπικού» (ΦΕΚ Α' 182), ορίζεται ότι «Ο αστυνομικός δεν διώκεται δεύτερη φορά για το ίδιο πειθαρχικό παράπτωμα. Νέα πειθαρχική δίωξη για το ίδιο παράπτωμα είναι απαράδεκτη», ενώ στο άρθρο 15: «1.Αρμόδιοι για τη λήψη του διοικητικού μέτρου της διαθεσιμότητας, είναι: α)...δ)ο Υπαρχηγός της Ελληνικής Αστυνομίας για τους λοιπούς αξιωματικούς και ε) ο Προϊστάμενος του Επιτελείου του Αρχηγείου της Ελληνικής Αστυνομίας για τους λοιπούς αστυνομικούς. 2. Σε διαθεσιμότητα μπορεί να τίθενται οι αστυνομικοί, όταν ασκείται σε βάρος τους ποινική δίωξη για ποινικό αδίκημα για το οποίο απειλείται ποινή κάθειρξης ή φυλάκισης τουλάχιστον τριών (3)

μηνών ή διατάσσεται σε βάρους τους Ε.Δ.Ε., για πειθαρχικό παράπτωμα για το οποίο απειλείται ανώτερη πειθαρχική ποινή. Η διάρκεια της διαθεσιμότητας δεν μπορεί να υπερβαίνει τους δεκαοχτώ (18) μήνες, εκτός αν πρόκειται για πειθαρχικό παράπτωμα για το οποίο απειλείται η ποινή της απόταξης οπότε μπορεί να διαρκέσει μέχρι είκοσι τέσσερις (24) μήνες... 6. Η θέση του αστυνομικού σε διαθεσιμότητα δεν κωλύει την εκ νέου θέση αυτού στην ίδια κατάσταση για άλλο πειθαρχικό παράπτωμα ή ποινικό αδίκημα. Στην περίπτωση όμως αυτή η νέα διαθεσιμότητα αρχίζει μετά τη λήξη της πρώτης...9. Ο χρόνος της διαθεσιμότητας, που διανύθηκε για πειθαρχικό παράπτωμα για το οποίο επακολούθησε η επιβολή της ποινής της απόταξης και εκείνος που διανύθηκε λόγω έκτισης στερητικής της ελευθερίας ποινής ή προσωρινής κράτησης, δεν θεωρείται χρόνος πραγματικής υπηρεσίας. Σε περίπτωση επιβολής ποινής αργίας, ο χρόνος διαθεσιμότητας λογίζεται ως χρόνος έκτισης της ποινής αυτής. Αν επιβλήθηκε κατώτερη πειθαρχική ποινή ή δεν επιβλήθηκε ποινή, ο χρόνος της διαθεσιμότητας λογίζεται ως χρόνος πραγματικής υπηρεσίας και αίρονται οι συνέπειες αυτής».

IV. ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ – ΕΦΑΡΜΟΓΗ

Επί του ερωτήματος διατυπώθηκαν δύο γνώμες :

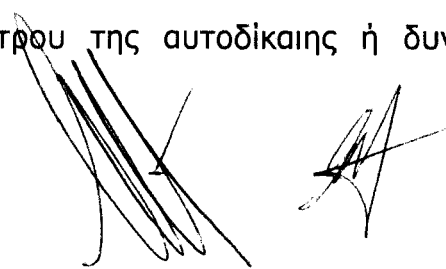
A. Η πλειοψηφία του Δ' Τμήματος του ΝΣΚ, που απαρτίστηκε από τον Πρόεδρό του Αντιπρόεδρο του Ν.Σ.Κ. Ανδρέα Φυτράκη και τους Νομικούς Συμβούλους του Κράτους Χρυσάφουλα Αυγερινού, Στέφανο Δέτση, Βασιλική Δούσκα, Γεώργιο Κανελλόπουλο, Δημήτρα Κεφάλα, Αθηνά Αλεφάντη και Παναγιώτη Παππά (ψήφοι 8), διέτυπωσε την ακόλουθη γνώμη, με την οποία συντάχθηκαν και οι εισηγητές Πάρεδροι Γεώργιος Γρυλωνάκης και Ευστράτιος Ηλιαδέλης (γνώμη χωρίς ψήφο):

1. Οι διατάξεις του άρθρου 103 του ν. 3528/2007, όπως τροποποιηθέν κατά τα ως άνω ισχύει σήμερα, περί θέσης υπαλλήλου σε αυτοδίκαιη αργία, εφαρμόζονται σε όλες τις πειθαρχικές διαδικασίες, που διέπουν το κάθε φύσεως και με οποιαδήποτε σχέση δημοσίου δικαίου προσωπικό του δημόσιου τομέα, χωρίς να εξαιρούνται οι περιπτώσεις που απαριθμούνται στην παρ.2 του άρθρου 14 του ν. 2190/1994, όπως ισχύει, ήτοι χωρίς να εξαιρούνται, μεταξύ άλλων, οι αναφερόμενοι στο εδ. δ' της παραγράφου αυτής, ήτοι και στο αστυνομικό προσωπικό που οι υποθέσεις τους είναι

εκκρεμείς κατά την δημοσίευση του εν λόγω νόμου (βλ. ΔΕΑ 267,268/2013). Τίθεται ζήτημα αν ως εκκρεμείς υποθέσεις πρέπει να θεωρηθούν μόνο οι πειθαρχικές, δεδομένου ότι αυτό αναφέρεται ρητά στην αιτιολογική έκθεση του νόμου ή και οι ποινικές, λαμβανομένου υπόψη ότι στον τίτλο της κρίσιμης διατάξεως της Υποπαραγράφου Ζ3 αναφέρεται «**ΑΡΓΙΑ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΟΙΝΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ**». Επιπροσθέτως παρατηρείται ότι, όταν είχε το πρώτον αντικατασταθεί με την διάταξη του άρθρου πρώτου του ν.4057/2012 το ανωτέρω άρθρο 103 του Υ.Κ., υπήρχε μεταβατική διάταξη (άρθρο 7^ο του νόμου αυτού) σχετικά με την εφαρμογή του νόμου στις εκκρεμείς πειθαρχικές υποθέσεις.

2. Η ρύθμιση της μεταβατικής διατάξης της παραγράφου 7 της υποπαραγράφου Ζ3 του ν. 4093/2012, λόγω και της αναφοράς της γενικώς σε «υποθέσεις που είναι εκκρεμείς κατά τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως», καλύπτει και τις εκκρεμείς ποινικές υποθέσεις κατά τη δημοσίευση του εν λόγω νόμου. Η μνεία στην αιτιολογική έκθεση επί του ν.4093/2012, ότι οι διατάξεις για την αργία εφαρμόζονται και στις εκκρεμείς πειθαρχικές διαδικασίες, δεν απηχεί τη βούληση του νομοθέτη να εφαρμοστεί η ως άνω μεταβατική διάταξη μόνο στις εκκρεμείς πειθαρχικές διαδικασίες και όχι και στις εκκρεμείς ποινικές. Και τούτο διότι, ο περιορισμός αυτός δεν προκύπτει ούτε από τη γραμματική διατύπωση της ερμηνευτέας εν προκειμένω διατάξης ούτε από τον σκοπό του νόμου, λαμβανομένου υπόψη ότι η ανάγκη επιβολής του διοικητικού μέτρου της αργίας ανακύπτει εντονότερα στις περιπτώσεις εκκρεμών ποινικών υποθέσεων κατά δημοσίων υπαλλήλων σε σχέση με τις περιπτώσεις πειθαρχικών υποθέσεων, για το λόγο ότι οι ποινικές υποθέσεις από τη φύση τους και εξαιτίας της ευρύτερης κοινωνικής και ηθικής απαξίας που προκαλεί η τέλεσή τους, ενέχουν ιδιαίτερη βαρύτητα στη συνείδηση της κοινωνίας.

Περαιτέρω, η ποινική και η πειθαρχική διαδικασία που εξελίσσονται σε βάρος δημοσίου υπαλλήλου, αποτελούν αυτοτελείς και ανεξάρτητες διαδικασίες στο πεδίο τόσο των ουσιαστικών όσο και των διαδικαστικών διατάξεων. Η πρόβλεψη από τις οικείες διατάξεις για την επιβολή στον υπάλληλο που διώκεται πειθαρχικά ή ποινικά του διοικητικού μέτρου της αυτοδίκαιης ή δυνητικής

αργίας, έχει ως συνέπεια ότι το μέτρο αυτό μπορεί να επιβληθεί αυτοτελώς για κάθε μια από τις περιπτώσεις αυτές.

Ειδικότερα : Η διαθεσιμότητα, στο πλαίσιο του πειθαρχικού δικαίου του αστυνομικού προσωπικού, αποτελεί έναν ιδιώνυμο θεσμό, ανάλογο του θεσμού της αργίας στο πλαίσιο του ισχύοντος δικαίου της κατάστασης των πολιτικών υπαλλήλων (άρθρα 103, 104 ΥΚ). Η επιβολή της διαθεσιμότητας στον αστυνομικό, δεν αποτελεί πειθαρχική ποινή, αλλά διοικητικό μέτρο που αποσκοπεί στη διασφάλιση της ευρυθμίας στο πλαίσιο της εσωτερικής λειτουργίας της Υπηρεσίας για λόγους δημοσίου συμφέροντος, ώστε να προχωρεί απρόσκοπτα η διοικητική έρευνα και να ολοκληρώνεται η πειθαρχική και ποινική διαδικασία σχετικά με τις υπαίτιες ενέργειες που αποδίδονται στον υπάλληλο (ΔΕΑ 347/2009, 534/2009).

Αντιστοίχως, η θέση του υπαλλήλου σε αργία (αυτοδίκαιη ή δυνητική), αποτελεί εξαιρετικό – διοικητικό μέτρο, προσωρινού χαρακτήρα και όχι πειθαρχική ποινή. Αποσκοπεί στην απομάκρυνση του εγκαλούμενου από την ενεργό άσκηση των καθηκόντων του για λόγους διασφάλισης του κύρους της υπηρεσίας, αποτροπής της διατύπωσης δυσμενών σχολίων σε βάρος της, εξασφάλισης της εύρυθμης λειτουργίας αυτής και τέλος για την ομαλή διεξαγωγή της σχετικής ελεγκτικής διαδικασίας (ΣΤΕ 27/2008, 2163/2004, 15/2003, 1566/2001, ΔΕΦ Αθ. 122/2010, 2029/2009, Γνωμ. ΝΣΚ 551/2008, 330/1994, 55, 173/2013). Προς τούτο, οι διατάξεις περί αργίας δεν εντάσσονται στις διατάξεις του πειθαρχικού δικαίου, αλλά αποτελούν ξεχωριστό κεφάλαιο ετέρου τμήματος του Υπαλληλικού Κώδικα (Γνωμ Ν.Σ.Κ. 55/2013).

3. Συνακόλουθα, το γεγονός ότι ο υπάλληλος είχε τεθεί σε διαθεσιμότητα, λόγω εκκρεμούς πειθαρχικής δίωξης, η οποία τερματίστηκε με την επιβολή ποινής κατώτερης της οριστικής παύσης, δεν εμποδίζει το αρμόδιο όργανο να θέσει εκ νέου τον ίδιο υπάλληλο σε αυτοδίκαιη αργία, εφόσον για τα ίδια περιστατικά έχει παραπεμφθεί αμετακλήτως στο αρμόδιο ποινικό δικαστήριο για αδίκημα, το οποίο, κατά τις οικείες διατάξεις, επιτρέπει τη θέση του διωκόμενου σε αργία.

Εξάλλου, κατά τα ανωτέρω, η αμετάκλητη παραπομπή δημοσίου υπαλλήλου στο αρμόδιο ποινικό δικαστήριο για τα αδικήματα που αναφέρονται στα άρθρα 103 και 104 του Υπαλληλικού Κώδικα, όπως ισχύει, δημιουργεί εντονότερα την ανάγκη επιβολής του διοικητικού μέτρου της αργίας στον εμπλεκόμενο υπάλληλο, δοθέντος

ότι αυτό επιβάλλει η εύρυθμη λειτουργία της υπηρεσίας , στην οποία υπηρετεί ο διωκόμενος.

4. Με τις προαναφερόμενες διατάξεις διευρύνθηκαν οι περιπτώσεις, υπό την συνδρομή των οποίων οι υπάλληλοι τίθενται σε αργία, **ώστε να επιτυγχάνεται η άμεση απομάκρυνση όσων διώκονται ή τιμωρούνται για σοβαρά ποινικά αδικήματα και πειθαρχικά παραπτώματα** (βλ. σχετική αιτιολογική έκθεση). Ειδικότερα, προβλέφθηκε ότι οι υπάλληλοι που παραπέμφθηκαν αμετάκλητα στο δικαστήριο προκειμένου να δικάσουν, μεταξύ άλλων, και για το αδίκημα της κλοπής τίθενται αυτοδικαίως , από την επομένη της δημοσίευσης του νόμου, σε καθεστώς αργίας και εκδίδεται αμελλητί η σχετική διαπιστωτική πράξη από το αρμόδιο όργανο , η οποία ανατρέχει στο χρόνο που συντελέστηκαν οι προϋποθέσεις επιβολής της. Η αυτοδίκαιη αργία, στην οποία τέθηκε υπάλληλος λόγω αμετάκλητης παραπομπής στο δικαστήριο για κακούργημα, λήγει με την κοινοποίηση τελεσίδικης αθωωτικής απόφασης (βλ. 149/2013 Γνωμ. ΝΣΚ).

5. Στην προκειμένη περίπτωση, η θέση του ανωτέρω αστυνομικού σε αυτοδίκαιη αργία δεν συνιστά επιβολή ποινής προς κολασμό πειθαρχικού παραπτώματος, ούτε νέα άσκηση πειθαρχικής δίωξης σε βάρος του, αλλά συνιστά διοικητικό μέτρο που επιβλήθηκε σ' αυτόν εξαιτίας της αμετάκλητης παραπομπής του στο αρμόδιο ποινικό δικαστήριο για το αδίκημα της κλοπής, για λόγους δημοσίου συμφέροντος. Ο νομοθέτης καθόρισε επακριβώς τις περιπτώσεις θέσης σε αυτοδίκαιη αργία και τον χρόνο έναρξης και λήξης του εν λόγω μέτρου για κάθε μία περίπτωση, χωρίς να συνδέει την εξέλιξη του ποινικού σκέλους της υπόθεσης με εκείνη της αντίστοιχης πειθαρχικής διαδικασίας και χωρίς να εξαρτά την υπαγωγή του υπαλλήλου σε ένα εκ των εδαφίων α' -ε' του άρθρου 103 του Υ.Κ., από λοιπές προϋποθέσεις, πέραν των ρητώς αναφερομένων στις εν λόγω διατάξεις (βλ. 1186/2012 απόφαση ΔΕΦΑΘηνών, με την οποία απορρίφθηκε αίτηση αναστολής υπαλλήλου του Ι.Κ.Α., η οποία τέθηκε σε αυτοδίκαιη αργία κατ' επίκληση των διατάξεων του ν.4093/2012, λόγω αμετάκλητης παραπομπής της στο ακροατήριο του Τριμελούς Εφετείου Κακουρηγημάτων, ενώ με απόφαση του αρμοδίου Υπηρεσιακού (Πειθαρχικού) Συμβουλίου, εκδοθείσα το έτος 2002, είχε απαλλαγεί των αποδοθεισών σε αυτή κατηγοριών και καθ' όλο το μεσολαβήσαν διάστημα συνέχισε απασχολούμενη στην υπηρεσία της).

Συνεπώς, δοθέντος ότι στη διδόμενη περίπτωση, η θέση του εν λόγω αστυνομικού σε αργία ήταν αποτέλεσμα της αμετάκλητης παραπομπής του στο αρμόδιο ποινικό δικαστήριο (περ. γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 103 του ν. 3528/2007, όπως σήμερα ισχύει) και όχι της προβλεπόμενης στην περ. ε' της ως άνω διατάξεως πειθαρχικής δίωξης, η έκδοση από το οικείο Πειθαρχικό Συμβούλιο της ως άνω πειθαρχικής ποινής και η έκτιση αυτής από τον ανωτέρω αστυνομικό δεν ασκεί κάποια επιρροή στην απόφαση θέσης αυτού σε αργία, η οποία (απόφαση) εξακολουθεί να ισχύει μέχρι να λήξει η ποινική εκκρεμοδικία (βλ. Γνωμ ΝΣΚ 149/2013).

Β. Κατά τη μειοψηφήσασα γνώμη των Νομικών Συμβούλων Νίκης Μαριόλη και Κων/νου Κηπουρού (ψηφοί 2) δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής του άρθρου 103 παρ.1γ του Υ.Κ. στα συγκεκριμένα δεδομένα του ερωτήματος.

Κατά μεν την ειδικότερη γνώμη της Νομικής Συμβούλου Νίκης Μαριόλη, με το άρθρο πρώτο του ν.4057/2012 αντικαταστάθηκε το άρθρο 103 του Υπαλληλικού Κώδικα περί θέσης υπαλλήλου σε αυτοδίκαιη αργία, ως εξαιρετικό-προσωρινού χαρακτήρα- διοικητικό μέτρο, και με την παρ.4 του άρθρου έβδομου προβλέφθηκε η εφαρμογή των διαδικαστικής φύσεως διατάξεων του νόμου και στις εκκρεμείς πειθαρχικές υποθέσεις.

Με τις διατάξεις του Ν.4093/2012 και υπό τον τίτλο Υποπαράγραφος Ζ.3 Αργία στο πλαίσιο της Πειθαρχικής και Ποινικής διαδικασίας, διευρύνθηκαν οι περιπτώσεις θέσης των υπαλλήλων σε αυτοδίκαιη αργία και **επεκτάθηκε** η εφαρμογή των διατάξεων περί αργίας του υπαλληλικού κώδικα ως προς τις ουσιαστικές προϋποθέσεις και ως προς τις συνέπειές της **σε όλες τις πειθαρχικές διαδικασίες** σε όλο το δημόσιο τομέα, χωρίς εξαιρέσεις προσωπικού, όπως το αστυνομικό προσωπικό, και με πρόβλεψη εφαρμογής των σχετικών διατάξεων και στις εκκρεμείς κατά τη δημοσίευση του νόμου υποθέσεις. Στην **αιτιολογική έκθεση** των διατάξεων αυτών αναγράφεται κατά λέξη: <<**οι διατάξεις για τη αργία ορίζεται ρητά ότι εφαρμόζονται και στις εκκρεμείς πειθαρχικές διαδικασίες**>>.

Στην προκειμένη περίπτωση, κατά την οποία έχει επιβληθεί πειθαρχική ποινή και έχει εκτιθεί από τον διωκόμενο αστυνομικό υπάλληλο, η υπόθεση δεν είναι

εκκρεμής κατά το χρόνο δημοσίευσης του ν.4093/2012 και ως εκ τούτου δεν τυγχάνουν εφαρμογής οι διατάξεις αυτού, αλλά του προϊσχύοντος δικαίου.

Περαιτέρω ο Νομικός Σύμβουλος Κων/νος Κηπουρός διατύπωσε την ακόλουθη ειδικότερη γνώμη:

I. Το πειθαρχικό δίκαιο του αστυνομικού προσωπικού της Ελληνικής Αστυνομίας περιέχεται στο π.δ.120/2008(ΦΕΚ Α'182), στο οποίο έχει συμπεριληφθεί (βλ.άρθρο 15) και η ρύθμιση του διοικητικού μέτρου της « διαθεσιμότητας»που αντιστοιχεί, εξ απόψεως των επιδιωκόμενων σκοπών, στο θεσμό της «αργίας» του κοινού δημοσιοϋπαλληλικού δικαίου.

Εξάλλου, προκύπτει από την περίπτωση έκτη της υποπαραγράφου Ζ3 του άρθρου πρώτου του ν.4093/2012(ΦΕΚ.Α'222) ότι οι διατάξεις των άρθρων 103,104 και 105 του Υπαλληλικού Κώδικα (Υ.Κ.), όπως κάθε φορά ισχύουν, εφαρμόζονται **αναλόγως** μεταξύ άλλων και για τους αστυνομικούς.

Κατά το ρητό γράμμα της εν λόγω περίπτωσης, η ανάλογη εφαρμογή αφορά στη ρύθμιση του Υ.Κ. για τις ουσιαστικές προϋποθέσεις της αργίας (αυτοδίκαιης και δυνητικής) όπως και για τις συνέπειές της. Η ανάλογη, ως εκ τούτου, εφαρμογή για το αστυνομικό προσωπικό σημαίνει ότι, από της ισχύος του ν.4093/2012, οι ουσιαστικές προϋποθέσεις θέσεως σε διαθεσιμότητα και οι συνέπειές της συμπίπτουν με τις καθοριζόμενες στις αντίστοιχες ισχύουσες διατάξεις του Υ.Κ.(άρθρα 103,104 και 105) ουσιαστικές προϋποθέσεις θέσεως σε αργία και τις συνέπειες της τελευταίας, και ότι επιπλέον έχει εισαχθεί και για τους αστυνομικούς ο θεσμός της αυτοδίκαιης θέσης σε διαθεσιμότητα.

Όμως, η κατά ως άνω ανάλογη εφαρμογή έχει νομοθετικά περιορισθεί στις «πειθαρχικές διαδικασίες», που σημαίνει ότι προκειμένου για κίνηση ποινικής διαδικασίας, όπως προσδιορίζεται στην περ.γ' της παρ.1 του άρθρου 103 του Υ.Κ. ως νομικός λόγος θέσεως σε αυτοδίκαιη αργία, δεν χωρεί ανάλογη εφαρμογή αυτής της διάταξης του Υ.Κ. εφαρμοζομένων αντίστοιχων ρυθμίσεων του άρθρου 15 του πδ.120/2008.

Επομένως, προσήκει αποφαιτική απάντηση στο ερώτημα, όπως τούτο διατυπώνεται υπ' αριθμ.10 στο υπ' αριθμ.6004/2013 έγγραφο της ερωτώσας Υπηρεσίας.

II. Επισημαίνεται, πάντως, ότι και υπό την αντίθετη εκδοχή που καταφάσκει την ανάλογη εφαρμογή της περ.γ' της παρ.1 του άρθρου 103 του Υ.Κ., για την

αυτοδίκαιη θέση σε διαθεσιμότητα (ή αργία) αστυνομικού λόγω αμετάκλητης παραπομπής του σε ποινικό δικαστήριο για αδίκημα από τα περιγραφόμενα στη διατάξη, η εφαρμογή της καταλαμβάνει και τις υποθέσεις που ήταν εκκρεμείς κατά τη δημοσίευση του ν.4093/2012 (βλ. την περ.7της υποπαραγράφου του Ζ3), οπότε τίθεται το ερώτημα για την έννοια της εκκρεμούς υπόθεσης.

Ενόψει του ότι ρυθμιζόμενο θέμα στις προαναφερόμενες διατάξεις είναι η αργία (ή διαθεσιμότητα), ως εκκρεμής νοείται η υπόθεση, σε σχέση με την παραπομπή σε ποινικό δικαστήριο, ιδίως όταν έχουν επέλθει, στο χρόνο δημοσίευσης του ν.4093/2012, ορισμένα από τα περιστατικά που θεσπίζονται στο άρθρο 103 του Υ.Κ. ως νομικός λόγος θέσεως σε αυτοδίκαιη αργία, η δε συντέλεση των λοιπών περιστατικών έγινε υπό την ισχύ του ν.4093/2012, (π.χ. η πριν από το Νόμο παραπομπή έγινε αμετάκλητη μεταγενεστέρως).

Δεν συνιστούν όμως εκκρεμή υπόθεση τα κατά το άρθρο 15 παρ.2 του π.δ.120/2008 αξιούμενα για τη θέση σε διαθεσιμότητα περιστατικά που επήλθαν εξ ολοκλήρου πριν από τον ν.4093/2012, ακόμη και αν έως τη θέση του σε ισχύ δεν ελήφθη οποιαδήποτε απόφαση περί διαθεσιμότητας.

Και τούτο καθ'όσον σε τέτοια περίπτωση ανέκυψε πριν από τον ν.4093/2012, μαζί με το πραγματικό που συνδέεται με την ποινική διαδικασία, και η δυνατότητα του αρμόδιου οργάνου για λήψη του μέτρου της διαθεσιμότητας, ως έννομη συνέπεια, στη θέση της οποίας δεν μπορεί να υποκατασταθεί η αυτοδικαίως επερχόμενη αργία ή διαθεσιμότητα του ν.4093/2012.

Συναφώς, τονίζεται ότι επί αυτοδίκαιης θέσης σε αργία (ή διαθεσιμότητα) εξ ορισμού δεν εκδίδεται απόφαση που θέτει σε αργία, διότι ο υπάλληλος τελεί σε αργία ευθύς ως επέλθουν τα περιστατικά που ορίζονται στον νόμο ως αναγκαία για την νομική κατάσταση της αργίας και την έναρξή της. Στην περίπτωση της περ.γ της παρ.1 του άρθρου 103 του Υ.Κ. ο υπάλληλος τελεί σε αργία από του χρονικού σημείου αμετάκλητης παραπομπής, με δε την επιτασσόμενη στην παρ.3 του άρθρου 103 του Υ.Κ. διαπιστωτική πράξη διαπιστώνεται ακριβώς η επέλευση της νομικής μεταβολής της υπηρεσιακής κατάστασης που συνιστά η αργία ήδη από το προηγούμενο αυτό χρονικό σημείο (Πρβλ. και την 287/2013 Γνωμ/ση της ολομέλειας Διακοπών του Ν.Σ.Κ.).

Επομένως, και ενόψει των όσων εκτίθενται στην υπ' αριθμ.250200/6/4-λστ'/31-7-2013 «απόφαση» του Αρχηγείου της Ελληνικής Αστυνομίας, δεν μπορεί να

τύχει εφαρμογής το άρθρο 103 παρ.1γ του Υ.Κ. στον συγκεκριμένο αστυνομικό και ως εκ της μη εκκρεμούς χαρακτήρα υπόθεσής του κατά τη δημοσίευση του Ν.4093/2012.

V. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Σύμφωνα με προεκτεθείσες σκέψεις, το Δ' Τμήμα ΝΣΚ γνωμοδοτεί, κατά πλειοψηφία, ότι στο τεθέν ερώτημα προσήκει θετική απάντηση, ότι δηλ. είναι νόμιμη η επιβολή του μέτρου της αυτοδίκαιης αργίας, κατ' άρθρο 103 παρ. 1γ του Υ.Κ. σε αστυνομικό, ο οποίος παραπέμπεται αμετακλήτως να δικασθεί ενώπιον του αρμοδίου ποινικού δικαστηρίου για αδίκημα που προβλέπεται στη διάταξη αυτή, έστω και αν στο πλαίσιο της αντίστοιχης πειθαρχικής διαδικασίας ο αστυνομικός έχει ήδη τεθεί σε διαθεσιμότητα του άρθρου 15 του π.δ. 120/2008, η πειθαρχική υπόθεση έχει εκδικασθεί τελεσίδικα από τα αρμόδια πειθαρχικά συμβούλια και έχει εκτιθεί από τον αστυνομικό η επιβληθείσα πειθαρχική ποινή.-

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα 24 - 1 - 2014

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΑΝΔΡΕΑΣ ΦΥΤΡΑΚΗΣ
ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ Ν.Σ.Κ.

ΟΙ ΕΙΣΗΓΗΤΕΣ

(Handwritten signatures)

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΡΥΛΩΝΑΚΗΣ, ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΣ ΗΛΙΑΔΕΛΗΣ
ΠΑΡΕΔΡΟΙ Ν.Σ.Κ.